

IRAKLI TÜRKMENLER TÜRK DİLİ KURUMUNU ZİYARET ETTİ

Bilkent Üniversitesinde kurs gören 18 kişilik Iraklı Türkmen grubu, öğretmenleri Rasim Özyürek ve Ali Akbaş refakatinde Türk Dil Kurumunu ziyaret ettiler. 11 Mart 1997 tarihindeki ziyarette Kurumun kütüphanesini gezen Irak Türkleri daha sonra Kurum Başkanı Prof. Dr. Ahmet Bican Ercilasun'dan Türk Dil Kurumu hakkında bilgi aldılar.

Irak Türklerinin büyük bir çoğunluğu 36. paralelin güneyinde, Kerkük ve civarında yaşamaktadırlar ve her türlü kültürel haktan yoksundurlar. 36. paralelin kuzeyinde, Erbil ve civarında yaşayan Türkler ise ekonomik bakımdan çok zor durumda olmakla birlikte nisbî olarak kültürel varlıklarını sürdürebilmektedirler. Türk diliyle, yarı Lâtin, yarı Arap harfleriyle 15 günde bir çıkan gazeteleri, ayrıca radyo ve televizyon programları vardır. Erbil ve civarında Türkçe öğretim yapan 6 yıllık 13 ilkokul, 6 yıl süreli 3 orta-lise ve 2 yıl süreli 2 Öğretmen Enstitüsü bulunmaktadır. İlkokullarda 4 yıl önce Lâtin harfleriyle öğretime geçilmiş olup ilk 4 sınıfta dersler Lâtin alfabesiyle verilmektedir. Daha üst kademelerde de Lâtin alfabesi ayrıca öğretilmektedir. Böylece ileriki yıllarda öğretimde tamamen Lâtin alfabesine geçilmiş olacaktır. Yakın yıllara kadar Türkçe öğretimin hiç olmadığı düşünülürse bugünkü durumu önemli bir gelişme olarak kaydetmek gerekir. Tabî güneydeki büyük çoğunluk Türkçe öğretimden tamamen yoksundur.

Öğretmen Enstitüsünü bitirerek ilk ve ortaokul öğretmeni olan Irak Türkleri Bilkent Üniversitesi tarafından 1995'ten beri Türkiye'ye getirilip üçer aylık kurslara tâbi tutulmaktadırlar. 1995'te 26 kişilik, 1996'da 30 kişilik, 1997'de 18 kişilik öğretmen grubu Bilkent Üniversitesince Türkiye'ye getirilmiş, üniversite yurtlarında ücretsiz olarak barındırılmış, her türlü masrafları üniversite tarafından karşılanmış ve üçer ay süreyle günde 6 saat ders verilerek yetiştirilmiştir. Üniversitenin Bölge Ülkeleri Kurs Programları Direktörü Rasim Özyürek'ten alınan bilgiye göre, Iraklı öğretmenlere Türkçe, tarih, Türk kültürü ve çeşitli meslek dersleri verilmektedir. 15 Şubat 1997'de gelen son grup İstanbul'u da gördükten sonra 20 Mayıs 1997'de ülkelerine döneceklerdir.

Iraklı Türkmen öğretmenler Türk Dil Kurumu Başkanı ile yaptıkları görüşme sırasında çeşitli horyatlar okumuşlardır. Kurum başkanı Prof.Dr. Ahmet B. Ercilasun da aşağıdaki horyatlarla kendilerine cevap vermiştir.

HORYATLAR

Türkmene.

Başım gurban Türkmen'e.

Isterem ki desinler

Ya Türkmen, ya Türk mene.

Erbile.

Hesretem men Erbil'e.

Irakdaki gardaşın

Giymetini er bile.

Bayatı.

Goy tazeyi, bayatı.

Üreyime hoş geli

Türkmenlerin Bayat'ı.

Gür gür.

Ahar geder su gür gür.

Harda galdın can Kerkük,

Hardasan Baba Gürgür?

Füzuli.

Dünya mene füzuli.

Şairlerin içinde

Padişahdır Füzuli.

Hurmatı.

Telâfer, Tuzhurmatı.

Gardaş olan gardaşa

Göstermeli hürmeti.

Irak mı?

Galbde yara Irak mı?

Gözden Irak olanlar

Gevilden de Irak mı?

Telâfer.

Tuzhurmatı, Telâfer.

Türkmen azat olmasa

Gelmeyecek göze fer.

Hanekin.

Hoş degil insana kin.

Öcden, kinden ölüpdü

Mendeliynen Hanekin

Daha sonra Iraklı Türkmenler, Türkçe hocaları Ali Akbaş'ın "Şehirler Konuşuyor" adlı şiirini okumuşlardır:

ŞEHİRLER KONUŞUYOR

Kıbrısım hasta Kıbrıs,
Nergisi deste Kıbrıs.
Eller toyda, bayramda,
Milleti yasta Kıbrıs

Hangimizin derdi çok?
Meñ Erbilem, sen Kıbrıs.

* * *

Deryada üzen Kıbrıs,
Bağrı kan sızan Kıbrıs.
De bir de mene yazsın,
Destanın yazan Kıbrıs.

Hangimizin derdi çok?
Men Kerkügem sen Kıbrıs.

Iraklı Türklere Türk Dil Kurumunun yayımladığı *Irak Türkmen Türkçesi*, *Okul Sözlüğü*, *İmlâ Kılavuzu*, *Hikâyeler* gibi kitaplar verilmiş ve Öğretmenler memnuniyetlerini ifade ederek Kurumdan ayrılmışlardır.

TDK

ORTAK TÜRK ALFABESİ

a	f	j	o	u
b	g	k	ö	ü
c	ğ	q	p	v
ç	h	l	r	w
d	x	m	s	y
e	ı	n	ş	z
ä	i	ñ	t	